

N:o 135.

Af Herr **C. E. Hjelm**: *Om underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t angående beredande af undervisning åt döfstumma.*

Under innevarande århundrade äro äfven hos oss stora och ädla bemödanden gjorda, för att bereda tillfälle till undervisning åt den döfstumma ungdomen.

Den enskilda välgörenheten, staten, lärare och lärarinnor m. fl. samt under en senare tid äfven landstingen hafva räckt hvarandra handen för detta prisvärda mål. Många större och mindre tysta skolor äro en frukt af alla dessa ädla bemödanden; men, oaktadt allt detta, är de döfstumma barnens antal inom landet allt för stort, för att möjliggöra för alla dessa vanlottade individer att vinna inträde i de redan befintliga skolorna. Af de år 1873 i landet varande 2,578 barn, som till följd af naturfel saknade undervisning, torde flertalet vara stumma, och hvad jag med visshet känner är, att ibland den lägre befolkningen finnes en stor mängd döfstumma barn och ungdom, som nödgas växa upp utan all boklig undervisning.

De döfstummas tillökning sker vanligen periodiskt och efter vissa barnepedemier, hvarvid ofta till följd af oriktig eller försummad ändamålsenlig behandling under sjukdomen, hörseln förloras och hvarigenom tal förmågan förblifver öofvad och dymedelst försvinner. Detta inträffar företrädesvis i de fattigare hemmen och ibland den mer afsides boende befolkningen.

Genom att upplysande skrifter i ämnet gjordes tillgängliga, och i öfrigt folkskolelärarne ålades hålla föreläsningar öfver sådana och likartade ämnen, äfvensom uti helsolära i allmänhet, skulle med all visshet många små grafvar förblifva tillslutna och äfven färre döfstumma finnas.

Med nu varande förhållanden är det ett faktum, att elevplatserna vid

de tysta skolorna äro färre än behovet påkallar, oafsedt de stora afstånden och många för de fattigare föräldrarne svåra omvägar och hinder som möta, för att vinna en sådan plats för det döfstumma barnet. Föräldrarnes än mera ökades sorg öfver att deras vanlottade barn icke kunna få inhemta de nödvändigaste kunskaperna, den oersättliga förlust deruti för den olycklige sjelf och den både enskilda och allmänna skada, som är en följd derutaf, torde jag icke här behöfva närmare beröra.

Ehuru hvar och en för de tysta barnen ömmande, tacksamt erkänner allt som är gjordt för desammas undervisning i nära nog alla delar af landet, anser jag dock sådana åtgärder böra vidtagas, att *alla* döfstumma barn i riket, hvar de än må finnas, och utan afseende på föräldrarnes lefnadsställning böra beredas tillfälle att få lära sig läsa i bok och skrifva samt framför allt, att känna religionens sanningar; ty alla hafva de medfödt begär efter vetande och behof utaf att meddela sig med andra. Utan läskunskapen och skrifkonsten äro de — och det mera än andra — utestängda ifrån att i någon nämnvärd mån tillfredsställa det förra eller kunna göra detta senare. Hos den döfstumme finnes äfven både syndabegäret och det inre medvetandet, samt sålunda äfven för densamme behof utaf att känna religionslärans tvänne hufvuddelar.

På här i möjligaste korthet anförda skäl, anser jag, att det bör utredas, huru de döfstummas antal inom läroåren, i riket, förhåller sig till befintliga platser vid skolorna för de stumma, och att, derest vid dessa senare utrymme saknas, sådant bör beredas till det omfång, att alla döfstumma barn i landet kunna vid dessa skolor få lära sig läsa och skrifva m. m., och får jag alltså vördsamt föreslå,

att Riksdagen hos Kongl. Maj:t anhåller om, att Kongl. Maj:t i nåder anbefaller en sådan utredning och, på grund af densamma, vidtager de åtgärder, som kan leda till ofvanskrifna måls vinnande.

Stockholm den 28 Januari 1875.

C. E. Hjelm.